

BIM Alliance
SWEDEN

White paper:

En anläggningssektor med sikte på ett integrerat digitalt arbetssätt

*Baserat på konferensen "Digitalisering för smart infrastruktur"
18 november 2025*

Innehållsförteckning

01

Inledning

02

Konferensens
övergripande teman

03

Rekommendationer

04

Sammanfattning

05

Deltagare och
uppföljning

BIM Alliance
SWEDEN

BIM Alliance

Drottninggatan 33

SE-111 51 Stockholm

info@bimalliance.se

www.bimalliance.se

01. Inledning

Anläggningssektorn står inför ett skifte där digitaliseringens byggstenar, öppna standarder, gemensam struktur och tydlig kravställning, anses vara tillräckligt mogna för bred implementering.

Vi ser att tekniken fungerar, att framgångsrika projekt finns ute i branschen och att nyttan är tydlig. Utmaningen framöver ligger inte i tekniken och verktygen, utan i ledarskapet, modet och förmågan att skala upp.

För att ta nästa steg krävs att den digitala modellen är den gällande informationsbäraren att förlita sig på, samtidigt som kvalitetssäkrad data ska ses som en strategisk resurs. Det kan även krävas lagstiftning, så att Sverige, i likhet med flera andra länder, inför krav på att större offentligt finansierade projekt ska specificera och använda digital anläggnings- och byggnadsinformation.

Under konferensen [Digitalisering för smart infrastruktur](#) den 18 november 2025 samlade BIM Alliance och Trafikverket ledande aktörer från myndigheter, anläggningssektorn och leverantörer för att diskutera hur vi kan accelerera den digitala omställningen. Det blev tydligt under dagen att teknik, standarder och verktyg har mognat, men att branschens arbetssätt, regelverk och kravställningar inte utvecklats i samma takt.

Vi bedömer att öppna standarder nu är tillräckligt mogna för bred implementering i svenska infrastrukturprojekt, och att branschen behöver våga ställa högre krav eftersom tekniken är redo.

BIM Alliance är sektorns sammanhållande aktör inom digitalisering. Det här dokumentet lyfter de viktigaste insikterna från konferensen och placerar dem i ett bredare strategiskt sammanhang. Syftet är att ge en tydlig riktning för branschens fortsatta utveckling inom digitalisering.

02. Konferensens övergripande teman

1. Öppna standarder: från potential till praktiskt genomförande

Ett genomgående tema var att öppna standarder och öppna format nu är tekniskt mogna och redan fungerar i både svenska och nordiska projekt. IDS, IFC och openBIM workflow beskrevs inte längre som visioner, utan som realistiska arbetssätt med mätbara effekter. Syftet med öppna standarder och öppna format är att de hindrar inlåsning av data.

Fallstudier från Danmark, Norge och Sverige visar att öppna format är avgörande för att kunna bevara och använda data även i framtiden. En standardiserad struktur minskar risken för fel och omtag samtidigt som kvalitet och tillit till data ökar, och mjukvaruleverantörerna integrerar idag stöd för öppna format som norm snarare än undantag. Problem uppstår främst när branschen duplicerar data i parallella format, snarare än på grund av själva standarderna.

Informationsmodellerna som ligger till grund för IFC och andra standarder blir dessutom allt viktigare när datautbyte utvecklas från ett filbaserat arbetssätt till objektbaserade metoder som databaslagring och länkade data.

IFC (Industry Foundation Classes) är ett neutralt och öppet filformat som gör det möjligt att fritt utbyta objektorienterad information mellan CAD-program och andra mjukvaror.

IDS (Information Delivery Specification) är en buildingSMART-standard för att definiera informationskrav i en form som kan tolkas av datorer.

2. Kravställning som möjliggörare — inte hinder

En återkommande reflektion var att kvalitetssäkrad digitalisering inte börjar med tekniken, utan med tydlig kravställning och struktur. Branschen behöver därför mer detaljerade och användbara informationskrav, samt mod att ställa krav även på det som ännu inte är helt färdigt eller perfekt definierat. Dessutom är det viktigt att arbetsprocesserna utformas så att kravformulering, leverans och validering hänger ihop och fungerar som en integrerad helhet.

Inför konferensen genomfördes även en proof of concept där flera programleverantörer och konsulter kunde visa att dagens programvaror är på god väg att uppfylla kraven på standardiserade leveranser.

3. Molntjänster och informationssäkerhet

Diskussionerna om molntjänster visade tydligt att området är centralt för anläggningssektorn, men fortfarande präglad av osäkerhet och varierande tolkningar. Det är en komplex fråga där både klassisk riskvärdering och juridisk tolkning är avgörande. Sverige behöver ett tydligt politiskt ledarskap samt enhetlighet i krav och riktlinjer, och här väcker regeringens kommande molntjänstpolicy stora förväntningar.

4. Förändringsledning med människan i fokus

Frågan vi behöver ställa är hur digitala arbetssätt kan bli det tryggaste, enklaste och mest effektiva sättet att lyckas. När modeller identifierar konflikter innan de uppstår i fält, när mängdberäkningar tas fram utan tidspress, när samordningen minskar friktion och när data följer projektet genom hela dess livscykel, skapas en miljö där beteenden förändras naturligt. I ett sådant läge behöver digitalisering inte längre drivas fram, då projekten efterfrågar den själva, eftersom nyttan är tydlig och omedelbar.

Tekniken är på plats, men utmaningen ligger i själva förändringsresan. Deltagarna betonade särskilt vikten av teambyggande och gemensamt lärande, övergången till datadriven förvaltning med ett långt, 100-årigt perspektiv på digitala tillgångar, samt behovet av att sprida goda exempel som visar att framgång är möjlig.

5. Fokus på förvaltning tidigt i projekten

Föredraget från Danmark och projektet Femern Link visade hur användningen av drönare i kombination med AI-baserad analys möjliggör tidig identifiering av skador och sprickor. Denna metodik kan potentiellt förlänga broars livslängd med över ett sekel genom att brister åtgärdas innan de utvecklas till omfattande och kostsamma problem.

Tekniken bidrar tydligt till de betydande effektivitetsvinster som kan uppnås genom proaktivt datadrivet underhåll. Branschen behöver därför fokusera på att integrera förvaltning och drift tidigt och planera datans livscykel för anläggningens hela livslängd. Organisationer behöver också våga förändra arbetssätt i takt med teknikutvecklingen, särskilt när projekt kan pågå i mer än tio år.

03. Rekommendationer

Baserat på presentationer, panelsamtal, publikens reflektioner och internationell utveckling framträder fem centrala rekommendationer för att accelerera digitaliseringen.

1. Våga kravställa även när allt inte är perfekt formulerat

Det största hindret är inte tekniken, utan avsaknaden av tydliga krav, processer och mod. Branschen behöver:

- kravställa strukturerad information, inte filer.
- våga ställa krav även där standarder och processer fortfarande utvecklas.
- följa upp krav genom maskinell validering (exempel: IDS).
- BIM Alliance driver frågan att krav på digital information ska vara lagkrav för offentliga beställare.

2. Skala upp medvetet – från piloter till bred implementering

Tekniken fungerar, men skalning kräver ledarskap och kulturell mognad. Vi rekommenderar därför att:

- planera för långsiktig finansiering av digitala arbetssätt.
- etablera gemensamma arbetssätt över projektgränser.
- sprida goda exempel mellan kommuner, regioner och myndigheter.
- krav på digital information i tillståndsprocesser främjar breddinförande.

3. Prioritera öppna standarder och undvik parallella format

För att säkerställa framtida datanytta måste branschen:

- undvika duplicering av data i flera format.
- säkerställa att leveranser följer öppna standarder (IFC, IDS).
- använda gemensamma arbetssätt, bland annat genom verktyg som Praxi.
- följa AB25 och placera digital modell före ritning

4. Integrera förvaltning tidigt i projekten

Med 100-årsperspektiv på stora anläggningar krävs:

- att förvaltningens databehov tas med tidigt i processen.
- att livscykeldata struktureras tidigt.
- att digital drift ses som ett kärnkrav, inte en slutleverans.

5. Säkra informationshantering genom riskvärdering

Molnfrågan är inte svartvit – därför behöver branschen:

- använda riskbaserad informationshantering.
- efterfråga politisk tydlighet kring molntjänster och dataflöden.
- stärka kompetensen inom informationssäkerhet.

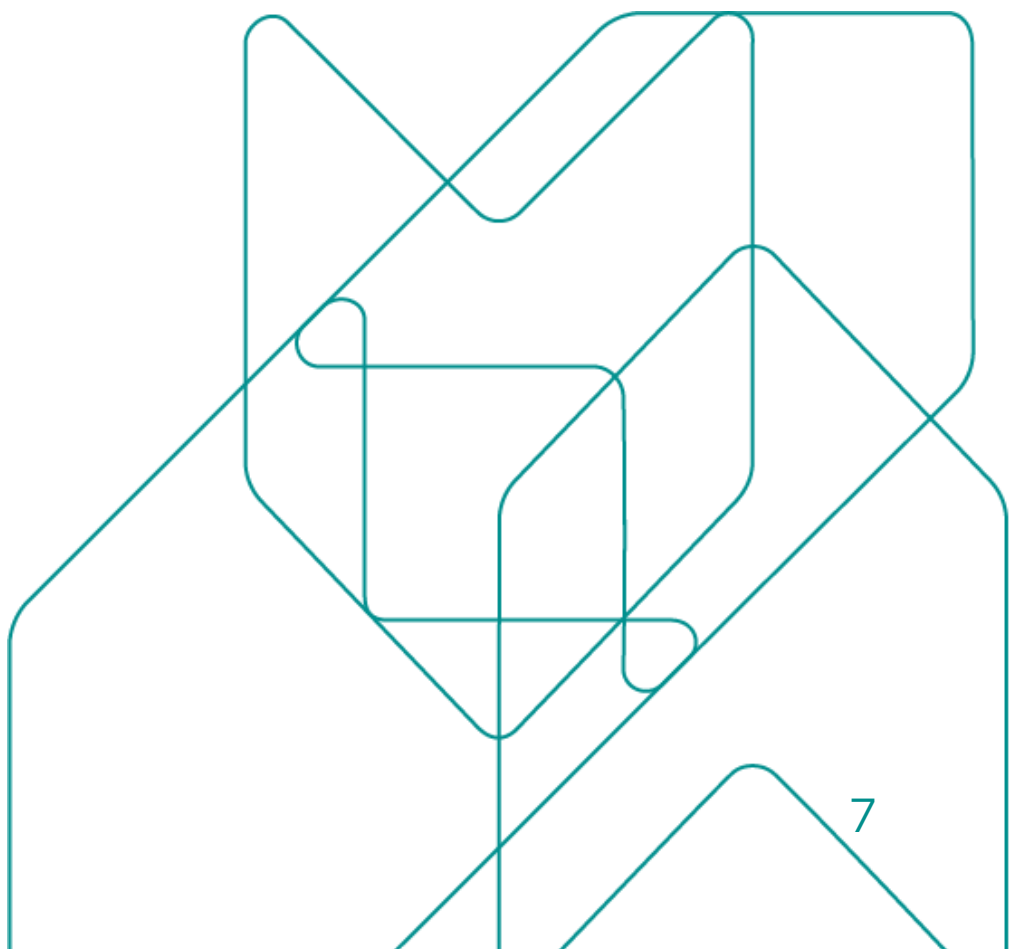
04. Sammanfattning

Digitalisering för smart infrastruktur är inte längre en framtidsfråga, det är en pågående förändring som påverkar hur vi planerar, bygger och förvaltar samhällskritiska anläggningar. Konferensen visade tydligt att tekniken finns på plats, standarderna är mogna och projekten som lyckas skapar värde här och nu.

Det som återstår är att omsätta denna mognad i handling: att våga kravställa, att samverka över branschgränser och att investera i strukturer som håller över tid. För att detta ska bli verklighet krävs både mod och långsiktighet, men också samsyn, ledarskap och en gemensam riktning.

Som sammanhållande aktör fortsätter BIM Alliance att skapa arenor där branschen kan mötas, dela erfarenheter och bygga en stabil grund för framtidens digitala infrastruktur. Genom att driva på utvecklingen av öppna standarder, samla aktörer och erbjuda stöd i praktiskt genomförande vill vi bidra till en sektor som står stark i den digitala omställningen.

Framåt handlar arbetet om att skala upp, att lära av våra nordiska grannar och att fortsätta bygga en kultur där data inte är en biprodukt, utan är en värdefull tillgång. Tillsammans kan vi skapa en mer hållbar, effektiv och digitalt sammanhållen samhällsbyggnadssektor.

05. Deltagare och uppföljning

På konferensen fanns representanter från ett flertal organisationer. Bland beställarsidan deltog åtta organisationer, från mjukvaruleverantörerna var 17 organisationer representerade, och fem myndigheter deltog. 30 konsultbolag och branschorganisationer var på plats. 120 personer deltog på konferensen. Se hela programmet [här](#).

Som nästa steg kommer detta White Paper att förmedlas till alla deltagare på konferensen. BIM Alliance skickar det även till Infrastrukturdepartementet som en del i arbetet med att löpande informera om aktuella frågor i branschen samt lyfta fram branschens behov. Nästa konferens planeras att genomföras den 3 december 2026.

BIM Alliance

BIM Alliance är en ideell förening som främjar digitaliseringen i samhällsbyggnadssektorn. Vårt mål är ett obrutet digitalt informationsflöde genom hela bygg- och förvaltningsprocessen – från idé till drift. Ett sådant informationsflöde är centralt för effektivt byggande, bättre beslutsunderlag och minskad klimatpåverkan.

Vi är en mötesplats för näringsliv, myndigheter, kommuner och akademi, och erbjuder samverkan, kunskapsutbyte och praktiskt stöd i den digitala omställningen. Bland våra initiativ finns AI Arena, som hjälper organisationer att konkret tillämpa AI, och Praxi, en webbportal för anvisningar, mallar och metoder för kvalitetssäkrad informationshantering.

Som medlem i BIM Alliance får du bland annat:

- tillgång till över 50 webinarier och event varje år,
- omvärldsbevakning, nätverk och nyhetsbrev,
- expertrådgivning och workshops,
- deltagande i stora branschkonferenser som Stora AI-dagen, Stora BIM-dagen och Arbeta Smart.

Via ditt medlemsskap får du även tillgång till buildingSMART Sweden, den internationella organisation som driver utvecklingen av öppna standarder globalt. BIM Alliance är din organisation från strategi till praktiskt genomförande — för en smartare, mer hållbar och digitalt sammanhållen samhällsbyggnadssektor.